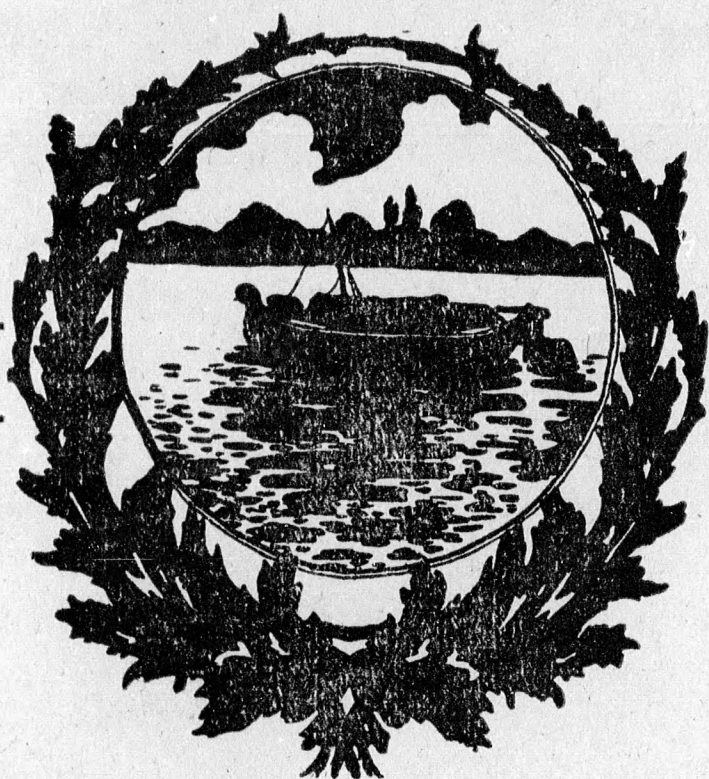

AZ AMATIŐR

MŰVÉSZETI FOLYÓIRAT

♥ IV. ♥
ÉVFOLYAM

♥ 17. SZÁM ♥
1907 SZEPT. 15.

A Magyar Amatőrök

— Közlönye —

= SZERKESZTI ÉS KIADJA =

KOHLMAN ARTUR DR.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

Budapest, VII. Király-utca 89.

= TELEFON 94—49 =

Megjelen havonta kétszer

Előfizetési ára negyedévre 4 korona

A beszéd tárgyát

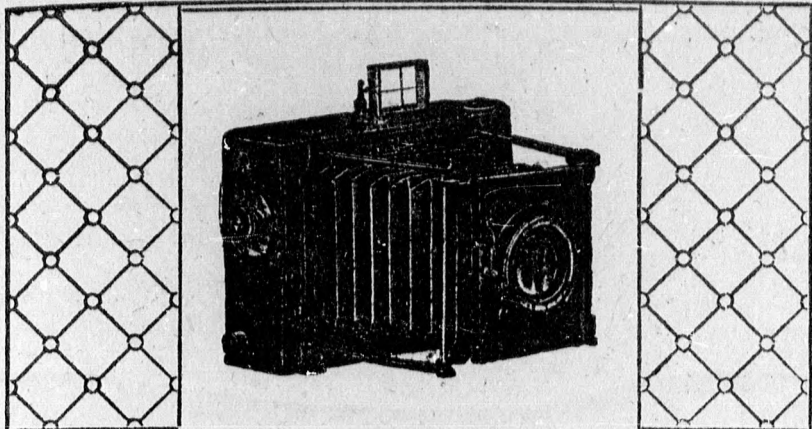
amatőr- és szakkörökben a
Kranseder & Cie, München
szárazlemezgyárának
10,000 márkás kész-
pénz díjpályázata
képezi

Ha a díjpályázat feltételei
még nem volnának birtoká-
ban, úgy forduljon azonnal
a legközelebbi foto-üzlet-
hez, vagy a gyárhoz

Vezérképviselő Magyarország-Ausztria részére:

K. Krzivanek, Wien, VII/2., Karl-Schweighofergasse 8.

Megrendeléseiknél szíveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni

A legújabb szerkezetű fényképező készülékek eredeti gyári árakon és a fényképezéshez szükséges összes anyagok és kellékek a legjobb minőségben

Calderoni és Társa

mű- és tanszerraktárban

Budapest, IV., Kishíd-utca 8. szám.

Látszerraktár: IV. ker., Váci-utca 1. szám.

•• Nagy képes árjegyzék. ••

Gust. Schaeuffelen'sche Papierfabrik

Photographische
Abteilung.

Heilbronn 31^a/N.
(Württemberg.)

A legjobb
GÁZFÉNY-
papiros
AMATŐRÖK
részére!

*
7 fajta

PALA
EXTRA-
KEMÉNY

erőtlen „flau”, „vé-
kony” negatívokhoz.
Nincs többé sötétkamara
Nem kell vörös fény!
PALA-kézikönyv
(60 oldal szöveg)
Ingyen és bérmentve.

Gyári-raktár:

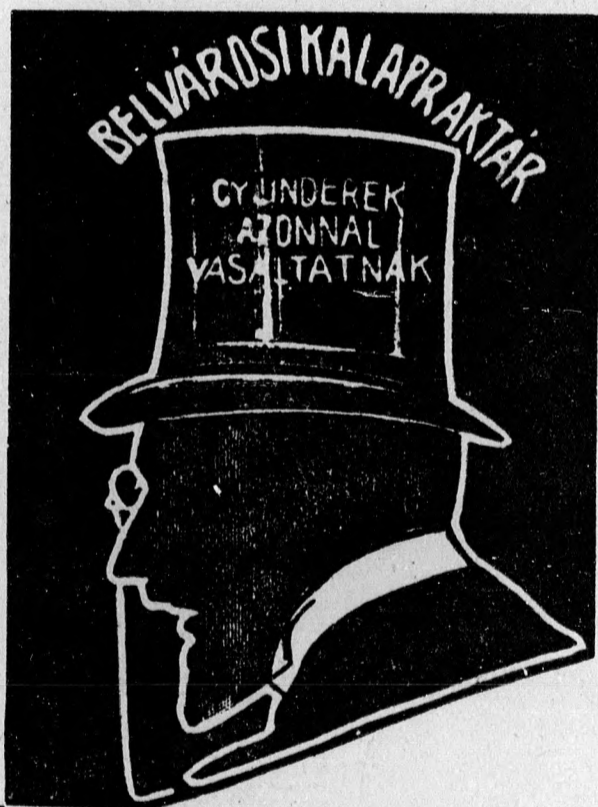
MAGYARORSZÁGON.

PEJTSIK KÁROLY
BUDAPEST

IV., Városház-utca 1. szám.

OLCSÓ SZABOTT ÁRAK!

Dús választék férf-, nő- és legényesalmakalapotokban.

ÁRJELEGZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

Özv. Tauszik Józsefné

Budapest, IV., Károly-körút 16. szám

Bel- és külföldi kalapkülönlegességek. — Nagy raktár szűcs-
és szőrmeárúkbán. — Javítások gyorsan és pontosan eszkö-
zöltek. Olcsó szabott árak.

„Az Amatőr” olvasói 10% engedményt élveznek!

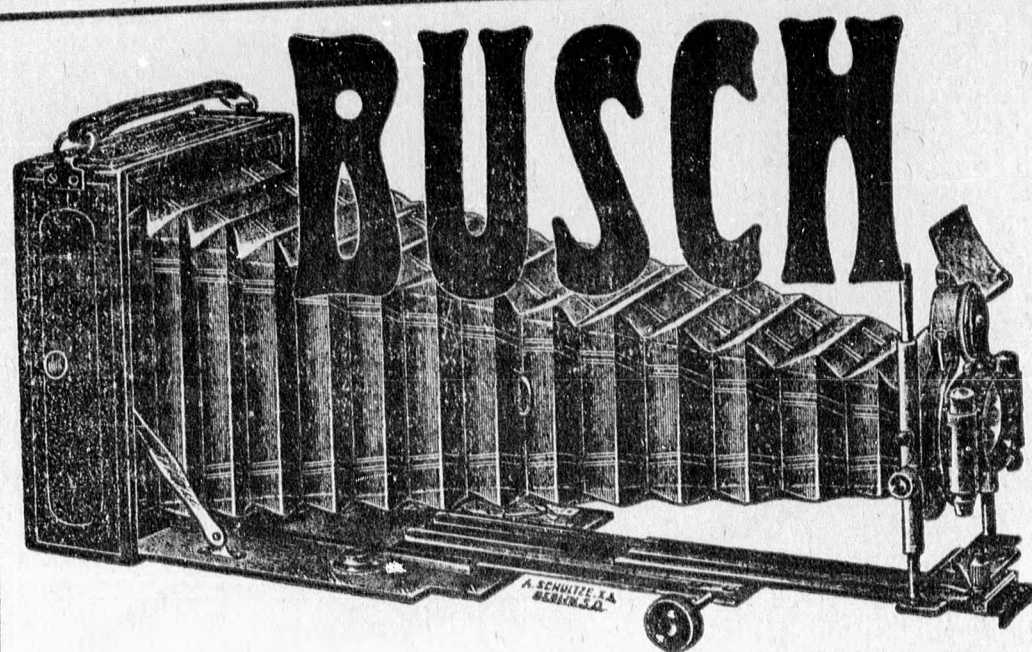
Vass Jenő

elsőrendű férfidivatüzlet

Budapest

VII., Erzsébet-körút 22.

Megrendeléseiknél sziveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni.

Ujdonságok:

- „Stigmar“ anasztigmát F: 6,3 ♥♥
- „Stigmar“ anasztigmátsorozat F: 6,3 ♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥
- „Bis-Telar“ tele-objektív ♥♥♥♥
- Roja-Stereo Nettel-kamarák 9×14 és 10×15 ♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥
- Tükör-reflex-kamara 6×9 ♥♥♥
- Liliput-kamara 13×18 ♥♥♥♥

„Sellar“ kereső

Kérje az új 1907. évi árjegyzéket
!! Ingyen é bérmentve !!

Objektivek és Kamarák

Kaphatók minden foto-üzletben, a hol nincs, a bevásárlási forrásokat szívesen tudatja a gyár.

Rathenower Optische Industrie-Anstalt vorm.

Emil Busch A.-G. Rathenow.

Önszinező celloidin-papiros

17. számú speciális árjegyzékünk használati utasítással
 ingyen és bérmentve!

Neue Photographische Gesellschaft
Aktiengesellschaft :: Steglitz 17. Berlin

Német bír. szabadalom bejelentve!

Német bír. szabadalom bejelentve!

◆◆◆◆ Megrendeléseiknél sziveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni ◆◆◆◆

OPTISCHE
ANSTALT

G. RODENSTOCK

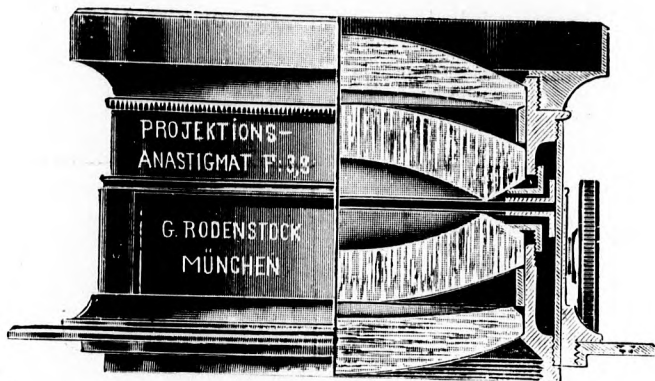
♥♥♥ MÜNCHEN ♥♥♥
ISARTALSTRASSE 41.

Vetítő-Anastigmatok

a legjobb minőségben

F. 3,8

Legmagasabb fényerő!

F. 3,8

Nagy képszög! 0000

Vetítő-objektívek, vetítő-gépek, vetítő-mikroszkopok (górcső)
nagyító-készülékek, kondenzátorok.

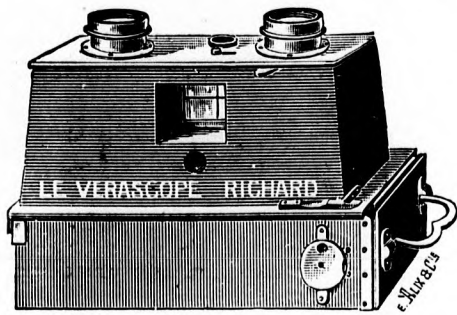
Gazdag tartalmú **2. sz. vetítő-ismertető árjegyzék** ingyen és bérmentve.

UJDONSÁG! UJDONSÁG! UJDONSÁG!

Richard 1907-es Verascope-ja

NAGY FÉNYERŐSSÉGŰ.

Felszerelve KRAUSS- vagy ZEISS-féle F. 6,3 objektívekkel. Fiatal emberek és a fényképezésben kezdők részére:
a **GLYPHOSCOPE** új sztereoszkóp-kamara. Szabadalom S. G. D. G.
45×107 mm. H. 35

Kérjen képes ismertetést in-
gyen és bérmentve a gyártól:

JULES RICHARD
SUCCR.

Paris, 25, Rue Mélingue

A Verascope és Glyphoscope képei átnézetben
láthatók, vetíthetők, rendezhetők, nagyíthatók a **TAXIPHOTE**-ban.
Óriási választék Verascope-diapozitívekben. 45,000 tárgy a világ minden részéből.
Kaphatók az összes előkelőbb foto-szaküzletekben.

♥♥♥♥

Megrendeléseknél sziveskedjenek lapunk hirdetéseire hivatkozni.

♥♥♥♥

1904. évi fényképezési kiállításon

AJÁNLOM

mint legjobb minőségű magas érzékenységenél fogva különleges **Jahr-lemezeket**

mint legjobb minőségű a legmagasabb érzékenységenél fogva a vörös címkeű **Jahr-lemezeket,**

valamint az orthochromatikusokat és az ortho-fényudvarmenteseket

Lipsceben ezüst érem mel kitiintetve.

RICHARD JAHR Trockenplattenfabrik DRESDEN A.-18.

Vezérképviselőt és egyedüli elárusítást Magyarország-Ausztria részére:

WEISS HERMANN és FIA, Budapest, IX., Lónyay-utca 11. Prag, Jerusalemgasse 15. Wien, VI., Mariahilferstrasse 32.

„FIGYELEM“

:: Különlegességi üzlet ::
képkeretek és keretdíszítésekben.

Bársony és fabeége- Bútorvasalás és dísz-
tési gépek és kel- veretek, ::
lékek :: Épületvasalások ::

Fafaragászati és Angol, francia és
lombfűrészeti kü- **amerikai szerszá-**
lönlegességek :: **mok** ::

Nagy képes árjegyzékeinket e lapra hivat-
kozással bérmentve elküldjük ♥ ♥ ♥ ♥ ♥

KISS ERNŐ ÉS TÁRSA

.. BUDAPEST ..

VII., ERZSÉBET-KÖRUT 17. SZ.

WANAUS JÓZSEF

FÉNYKÉPEZŐ-KÉSZÜLÉKEK
É, KELLÉKEK SZAKÜZLETE

BUDAPEST, DEÁK FERENC-U. 19.

Dúsan felszerelt raktár: szalon-, utazó, Kodak és egyéb kézi kamarákban. — Leghíresebb gyártmányú objektívek. Celloidin, aristo, bromezüst papírok. — Kiváló jó minőségű lemezek. — Mindig friss vegyszerek állandóan raktáron. — Előhívások 1 nap alatt eszközöltetnek. — Mindezzel együtt fényképezési munkát elvállalok.

Sötét kamara amatőröknek ingyen áll rendelkezésére. .. Nagy árjegyzék ingyen és bérmentve.

DISZMAGYAR-, egyenruha- és polgári ruhák MÉRTÉK SZERINT

valódi **ANGOL- és MAGYAR** szövetekből legjutányosabban készítettnek

Jelinek Ede és Társánál díszmagyar, egyenruha és polgári szabók
HADFELSZERELÉSI ÜZLETE

Alapítva: 1876. Budapest, IV., Kigyó-tér 1. sz. (Királyi bérpalota) Telefon: 87-46.

Megrendeléseiknél szíveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni.

SZABADALMAK ♥ TALÁLTMÁNYOK ♥ MINTÁK

ügyeit szakszerűen intézi a világ valamennyi államában

TÖRÖK LÁSZLÓ

okl. gépészmérnök, hites szabadalmi ügyvivő □

Telefon 87-02.

Budapest, VII., Rákóczi-út 30. szám.

Telefon 87-02.

Thonet-féle hajlított fabutorok, hintaszékek, fotelok, székek stb. dús raktáron.

Nádszékek kizárólag csak a legjobb minőségű nádból fonatnak szolid árak mellett. Fonónád-eladás nagyban és kicsinyben. Ujságrámák minden lap részére raktáron, e szakmában legrégibb üzlet, mely fennáll 1875 óta és szolid áruiról közismert.

Jelinek Pál Rákóczi-út 6 és Dohány-u. 3. Bazárudvarban 24. szám alatt.

Kizárólag eredeti

GRAMOPHONOK

„IRÓ ANGYAL“ védjeggyel.

Összes színházak felvételei.

Választék küldemények

Árjegyzék bérmentve.

SCHMID NŐVÉREK

IV., Kigýó-tér 1.

Királyi bérpalota.

PENSION LEDERER

Abbazia, I. rendű családi pensio. Legfelsőbb elismerés.

Pensio májustól januárig, szobával 7 koronától feljebb.

Tessék e lap hirdetésére hivatkozni!

Az „Amatör“ díszes angol bekötési táblájának ára 3 korona. :: Az 1905. évfolyama diszkötéssel 10 koronáért, az 1906-os 13 koronáért kapható.

Megrendelhető a kiadóhivatalban.

MUZNAY AMÁLIA

művegyészeti tisztító-intézete és festészeti vállalata

Budapest, VII., Dob-utca 2, Károly-körút sarok.

Mindenféle úri- és női ruhákat a legszebben és legolcsóbban tisztít 48 óra alatt. Béli és társasági öltönyök, jelmezek bármily folttól vegyileg tisztítatnak és teljesen felújítatnak; továbbá gyapju, pamut, selyem, bársony, szőrme, szőnyeg, tollak, keztyűk. Mindennemű ruhák fejtetlen állapotban festetnek és tisztítatnak.

Butorokban levő foltok a lakásban tisztítatnak.

Festése bármely selyem, gyapot és kartonszöveteknek, ruháknak, férfiöltönyöknek stb.

Tűz és betörés ellen biztosítva!

♦♦♦♦

Megrendeléseiknél sziveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni

♦♦♦♦

Kaphatók a foto-üzletekben.

Film-kifeszítők, film-sulyzók, tok- és gyűrű-szorítók filmekhez. Háromkarú lemezemelők.

Egyedüli gyártóink: Aug. Chr. Kitz, Frankfurt a. Main.

Langenberg Ede

Budapest, V., Váci-körút 38.

Ajánlja saját készítményű dusan felszerelt raktárát: **UTAZÓ KOFFEREK, BÖRÖNDÖK, TÁSKÁK**, neszeszerek, ridikülök, mértékutáni **FÉNYKÉPEZŐ TÁSKÁK**, mindennemű **NŐI ÉS FÉRFI-ERSZÉNYEK ÉS BÖRDISZMŰ-ÁRUKBAN** a **LEGOLCSÓBB ÁRAK** mellett.

Molnár B.

ÓRÁS ÉS ÉKSZERÉSZ

Budapest, IV., Múzeum-körút 3.

Ajánlja dusan felszerelt óra és ékszer raktárát. ∞ ∞ ∞ Ékszer-átalakítások saját műhelyemben jutányosan készíttetnek. ∞ ∞ ∞ Törött arany és ezüst tárgyak megvételnek v. becseréltetnek.

Halló!

Aki fényképezési készüléket akar vásárolni, nézze meg kirakataimat, mert nálam van a legolcsóbb bevásárlási forrás minden fényképezési cikkre. Vesz és cserél: **HATSCHKE EMIL**, VI., Andrássy-út 13. Fiók: VII., Erzsébet-körút 38. Alapítva 1877.

Amerikai rendszerű úri szabóság

Budapest, IV., Szervita-tér 3. szám, I. em.

Kifogástalan szabású, legjobb minőségű angol és belföldi divatszövetekből készült

Saccó-öltönyt, Felöltőt vagy Raglant 25 forint és 30 forintért

csakis mérték és próba után adunk.

Adhatjuk, mivel áruinkat készpénzben olcsóbban vásároljuk.

Adhatjuk, mivel csakis készfizetés ellen szállítunk.

Adhatjuk, mivel nem hitelezünk, tehát veszteség nincs az árba kalkulálva.

Adhatjuk, mivel csakis szervezett, de elsőrendű munkásokkal dolgoztatunk.

JÓZSEF FŐHERCEG Ő CS. ÉS KIR. FENSÉGE
KAMARAI SZÁLLITÓJA

LEGRÉGIBB ÉS LEGNAGYOBB ÜZLET E
SZAKBAN :: ALAPITVA: 1878

PEJTSIK KÁROLY

FÉNYKÉPÉSZETI CZIKKEK SZAKÜZLETE

IV., Városház-utca 1. BUDAPEST Kossuth-Lajos-utca 1.
(Standard-palota)

Ajánlja minden a
fényképeszeti
szakmába vágó
készülékeit és
czikkeit jutá-
nyos árban ::

Felvilágosítás és ké-
pes nagy árjegyzék
kivánatra a legna-
gyobb készséggel ::

alatt műterem
kizárólag ::

AMATŐR-

czélokra ::

Felvilágosítás és ké-
pes nagy árjegyzék
kivánatra a legna-
gyobb készséggel ::

LIPP GYULA

ékszerész-, arany- és ezüstműves

Budapest, IV., Koronaherceg-u. 18.

Menyasszonyi kelengye és ajándékok.

Telefon: 76-52.

Alapított 1849.

SEY DEZSÖNÉ

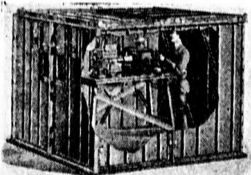
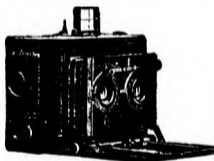
czimbalom tanintézte

Rákóczi-ut 34. szám.

Havi tandíj 12 korona.

GROSSMANN DÁVID

Mechanikai gépműhelye és hatóságilag engedélyez-
ett electrotechnikai vállala Budapest, VII., Dohány-
utca 1. Telefon II-95. El-
vállalja fényképező-kamrák
javítását, electrotechnikai
munkálatokat, phisikai és
mathematikai tanszerek és
modellek készítését.

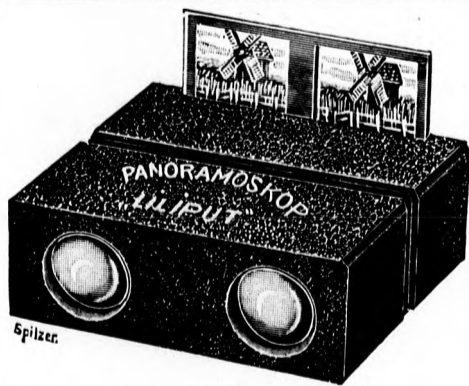

KÖNIG ÉS BAYER

FOTOKEMIGRAFIAI MŰINTÉZETE

Ajánlkozik a legjobb egy- és többszínű
klisék készítésére a legrövidebb idő alatt.

BUDAPEST, VII., KAZINCZY-U. 32.

„Panoramoskop.”

Legújabb sztereoskop-készülék,
mely üvegdiapozitíveket a legna-
gyobb tökéletességgel ad vissza.

Egyszerű.

Csodálatot keltő hatás!
Mesésen plasztikus ter-
mészethűség, mely a legelké-
nyeztetettebb szemet is meglepi.

I Márka.

Számos tartalékkép teljes sorozatokban raktáron.
Ára 6 darab üvegdiapozitívvel

Viszontelárusítóknak magas árengedmény. Kérjen 18. sz. árjegyzéket.
OTTO SPITZER, Berlin W. 30. Fabrik photograph. Apparate und Bedarfsartikel.

I. rangú újdonság. (Törv. védve.)

„EXPRESS“ gyorsmásoló-
keretelőhívós papirosokhoz.

Egy ujjnyomással nyitva.
Egy nyomással zárva.

Vastag, vagy vékony negatívokhoz
egyaránt, esetleg üveglappal,
rugós fedél lévén.

Legeslegegyszerűbb kezetés.
Elegáns kivitel. Homályosan fé-
nyezve, elsőrendű nikkilveretek-
kel ellátva.

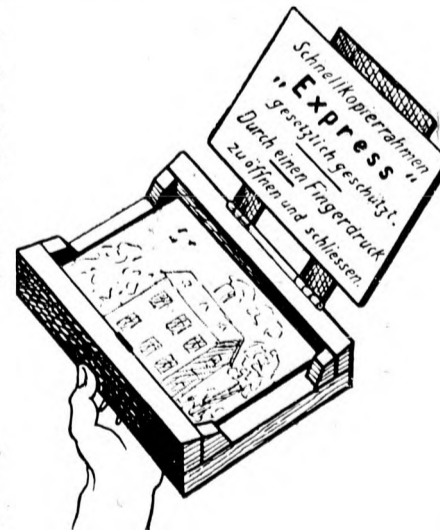
Árak:

9 × 14 cm. alakban

3.75 márka.

13 × 18 cm. alakban

4.50 márka.

♥♥♥♥

Megrendeléseknél sziveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni

♥♥♥♥

CARL ZEISS
- JENA

Kamara
könnyű
fémről
fokális
redőnyzárral
és
Zeiss-objektív-ekkel

VERANT-SZTEREOSZKOPOK

ZEISS

PALMOS KAMARÁK

Kérjen: „P 32“ sz. árjegyzéket ingyen és bérmentve.

WIEN, Ferstelgasse 1. **CARL ZEISS, JENA.** Berlin, Hamburg, Frankfurt a/M, London, St. Petersburg

CARL ZEISS
- JENA

Méretetek:
6×9 cm;
6,5×9 cm;
3¹/₄×4¹/₄
inches, 4×5
inches és
9×18 cm
sztereo- és
panoráma-
felvételek-
hez.

Használható
lemezekre, cso-
magfilmekre,
tekeresfilmekre
és u. n. „Zeiss-
Packung“-gal.

TELE
objektívek
távíényképe-
zéshez

**A kézi-kamara csekély súlyát
Az utazó-kamara megbízhatóságát
egyesíti magában a mi**

„Afpi-Quadratisch“

(Négyzetes Afpi) kamaránk 9×12 és 13×18 cm. kép-
méretekhez. **Kérjen 15. sz. árjegyzéket
ingyen és bérmentve.**

EMIL WÜNSCHE
Actienges. für photogr. Industrie
REICK, BEI DRESDEN.

Vezérképviselő Magyarország-Ausztria részére: **ERICH MEYER, WIEN,
III., Haupt-strasse 14/16.**

LUMIERE

ET SES FILS
RÉSZV.-TÁRS.
LYON (FRANCE)

Uj! LUMIERE-féle Uj!

STENODOSE-ok

Ném. bír. szab. (D. R. P.)

Fényképezési termékek legújabb csomagolása.
Adagok 180 vagy 50 kcm.-es oldatokhoz.

Kék-cimkéjű lemezek és filmek

Elismerten leggazdagabb az ezüsttartalmuk.
Tropikus vidéken nélkülözhetetlenek.
A kimásoló „ACTINOS“-papírok
egyszerű kezelés mellett nagyon megbízhatók.

♥ **Végtelenül tartósak.** ♥

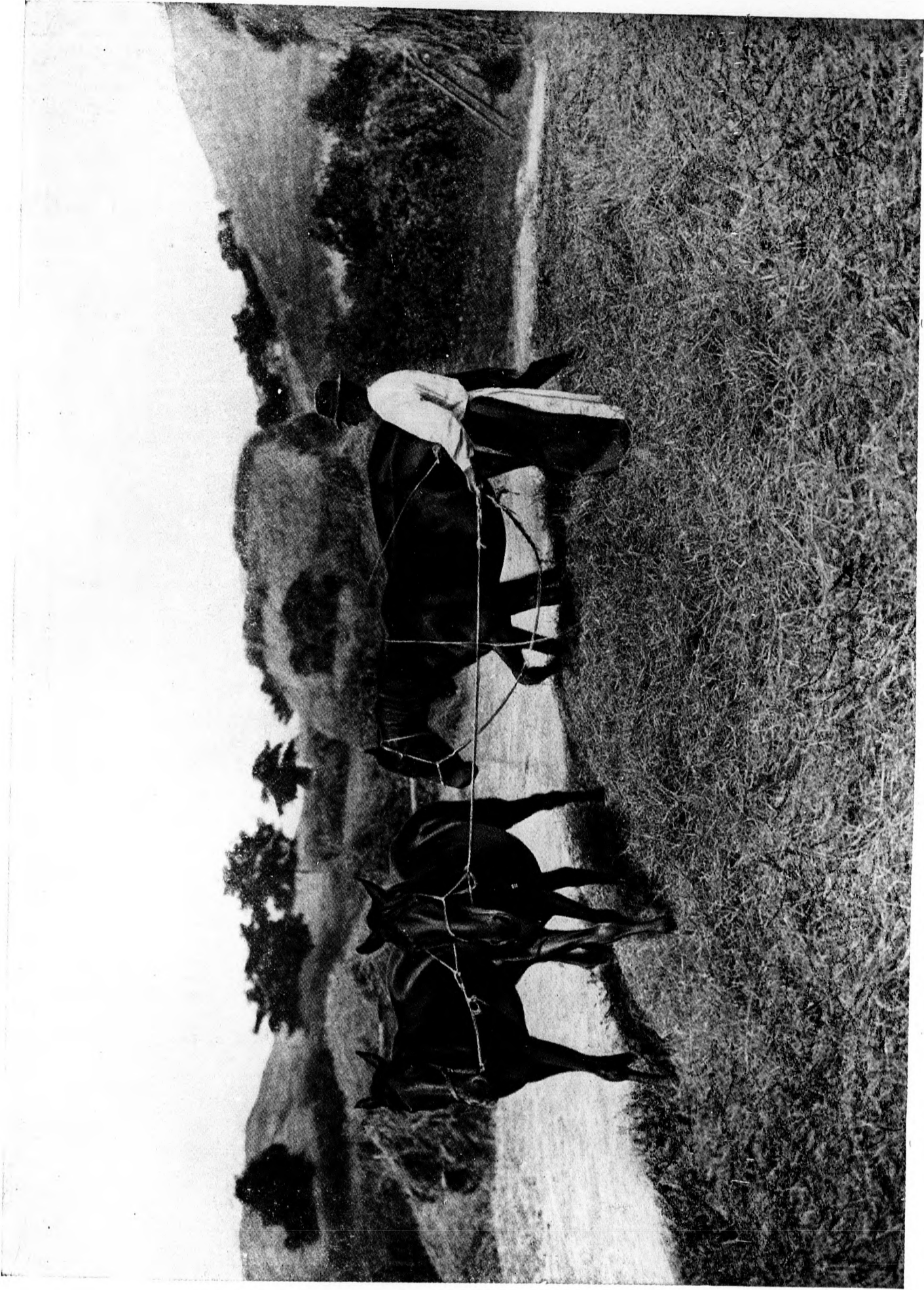
Foltok (Fixirnatron stb. stb.) kizárva.

♥♥♥♥

Megrendeléseiknél sziveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni

♥♥♥♥

□
□ □

□ NYOMTATÁS □
BALOGH RUDOLF, BUDAPEST

□
Az Amatőr műmelléklete

□
Minden jog fenntartásával

□ □
□

AZ
"AMATŐR FOTOLABORATORIUM
ÉS NAGYÍTÁSI VÁLLALAT" ≡

VEZETŐINEK ::
KITŰNTETÉSEI:

Amatőrök lemezeinek, filmjeinek előhívását, erősítését és művészi retusálását, diapozitívek, nagyított negatívek, brómezüst-, platin-, pigment-, „mattalbumin“-gumminyomatok és nagyítások készítését és ízléses bekeretezését, reprodukciók és klisék készítését elvállaljuk. ::

SZAKSZERŰ FELVILÁGOSÍTÁSOK ÉS TANÁCSOK INGYEN!

Szakképzettség, művészi ízlés, lelkiismeretes kezelés és pontosság vállalatunk alapelvei. ::

Vidéki megrendeléseknél a negatív gondos csomagolását kérjük. ::

~~~~~

IRODA: BUDAPEST, VII. KER.,
KIRÁLY-UTCZA 89. SZÁM.

Hivatalos órák: hétköznapokon
délelőtt 10—12-ig, délután 3—7-ig.
Vasárnapokon és ünnepnapokon
csak délelőtt 11—1-ig. ::

TELEFON 94—49. SZÁM.

Grázi nemzetközi kiállítás 1902.
elismerő emléklap. ::

Budapesti Photo-Club nemzetközi kiállítása 1903. plakett. ::

Brüsseli nemzetközi kiállítás 1903. plakett. ::

Hágai nemzetközi kiállítás 1904.
oklevél. ::

Troppai nemzetközi kiállítás 1904. emléklap. ::

Zombori országos kiállítás 1905.
díszoklevél. ::

Budapesti Photo-Club nemzetközi kiállítása 1905. plakettek.

Marseillei nemzetközi kiállítás 1906. emlékerlegek. ::

Berlini nagy nemzetközi kiállítás 1906. emléklapok. ::

Tours-i nemzetközi kiállítás 1907. plakettek. ::

Zürichi nemzetközi kiállítás 1907. díszoklevelek. ::

Temesvári országos kiállítás 1907. nagy díszoklevél és aranyérem. ::

Aradi országos kiállítás 1907. jury-tagok, oklevelek és emléktárgy. ::

Főiskolai hallgatók országos kiállítása 1907. jury-tag. ::

1905—1907. rendezett középiskolai amatőr - kiállításokon jury-tag. ::

VÁRAKOZÁS

Felvétel Voigtländer 18 cm-es Heliar-ral és Heliar-kamarával

A MAGYAR AMATŐRÖK LAPJA

AZ AMATŐR
MŰVÉSZETI FOLYÓIRAT
MEGJELENIK HAVONKINT KÉTSZER

SZERKESZTI ÉS KIADJA:

KOBELMAN ARTUR DR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST, VII., KIRÁLY-UTCA 89 (Telefon 94-49).

ELŐFIZETÉSI ÁRA EGÉSZ ÉVRE 16 KORONA.

Tartalom: SZÖVEG: *Rudolf Dührkoop* (Hamburg): A másolópapír megválasztása és a fényképek művészi adjusztálása — *Révész Zoltán*: Különböző színezési módszerek a brómezüst eljárásban. (Cikksorozat VI.) — *Szankovszky József* (Erdőszentgyörgy): Egy célszerű sötétkamara. — *Fritz Hansen* (Berlin): A sárga színszűrő. — *K. J.*: Uránmásolás. — *F. J.*: Éles képek a negatív üvegoldaláról. — Fényképezési eljárások. — Különböző (N. P. G. gyártmányok. Előhívás két táblán stb.) — Színház és művészet. — Szerkesztői üzenetek. — Hirdetések. — KÉPEK: Műmelléklet: *Balogh Rudolf*: Nyomtatás. — Címkép: Várakozás. Felvétel Voigtländer Heliárral. — *Merei Emil*: Munkás-ebéd és Tanyai politikusok. — *Robert Esq* (London): Virágtanulmány és Vitorlások. (Felvételek Voigtländer Collinear-ral.) *Balogh Rudolf*: Dinnyepiac a Dunaparton és Nagykőrösi gyümölcs-árusok. — *Harmatzy Loránd*: Az Adrián. — *Zboray Aladár*: Itatás a Balatonban. — *Szankovszky József*: Ábrák a „Célszerű sötétkamara” című cikkhez.

Tisztelettel kérjük mindazokat a tisztelt olvasóinkat, kiknek előfizetése lejárt, hogy azt mielőbb megújítani szíveskedjenek! .. .. .

A másolópapír megválasztása és a fényképek művészi adjusztálása.

Irta: RUDOLF DÜHRKOOP (Hamburg).

A szabadművészetek és az iparművészet összes ágazataiban erősen evolucionális — fejlődési — törekvések észlelhetők, melyeknek célja: a világot „új” dolgokkal meglepni. Egyik felfedezés kergeti a másikat és az emberi törekvések összességének képe egyre változik. A fényképezés terén sem múlik el rövidebb-hosszabb idő anélkül, hogy egészen kiváló felfedezések híre ne járná be a világot.

Sajnos, a művészi fejlődés éppenséggel nem tartott lépést a foto-technikai vívmányokéval és a foto-világ szakkörei, a hivatásosaké még kevésbé, mint az amatőröké, nagy általánosságban ugyancsak nem mutatja az újabb alakulások, illetve alakítások utáni törekvések képét. A nagyvárosok utcáin még mindig hiába járunk fel s alá, örökké ugyanazt látjuk csak: platin vagy pláne celloidinképeket. Pedig ha főként ez utóbbit nézzük, mily visszataszító tónusok azok, melyek e képeken előmlenek. Hideg kékes ibolya színük egyáltalán semmiképpen sem illeszkedik be a környezetbe, sőt annak összes természeti főszíneivel, a vörössel, kékkel és sárgával és az ezekből alakuló színárnyalatokkal merő ellentétben van. A körülöttünk elterülő természetben ily

□
□□
□□
□
□□
□
□

MUNKÁS-EBÉD

Mérei Emil, Budapest

tónus úgyszólván egyáltalában nem is létezik. És hogy miként lehet emberi ábrázatok ábrázolására *ily* szint alkalmazni, mégis csak teljesen érthetetlen. Nos hát akkor a régi jó albumin-papiros mégis csak kedvesebb társ volt, mert ez az átkozott ibolyakék tónussal még se birt. Ámde az agyondicsőített platin is lassanként a megcsömörlésig unalmassá válik. És alig tudja az ember megérteni, hogy szakemberek, főleg szakfényképészek, miként dolgozhatnak évről-évre *ugyanazzal* a tónussal.

Ellenben kitűnő másolási anyag a pigmentpapiros és ha a fotokörök *általános* színvonala magasabb volna, úgy az már bizonyára jobban elterjedt volna. Ámde ahelyett, hogy az *ily* anyag felhasználásával igyekeznének a képek külső értékét is emelni, a legkülönbözőbb kísérletekkel igyekeznek a klór- és brómezüstpapírokból színes tónusokat kicsikarni. Minthogy pedig rendszerint nincsenek tisztában a színezés alatt végbemenő vegyi folyamattal, ezzel, természetes következményképpen, a képek csekély tartósságának valószínűsége karöltve jár.

Hátra volna még a gumminyomás. Ezzel már a legművészebb hatásokat lehet ugyan elérni, de *nehéz technikája* és tetemes költségei miatt nagymérvű elterjedésre sohasem számíthat.

Egyetlen — ma már sokat emlegetett — papiros van, amely alacsony ára és egyszerű kezelése mellett az összes technikai, mint művészi követelményeknek is teljesen megfelel és ez a *Trapp és Münch* friedbergi gyár úgynevezett Matt-Albumin papírja. Minthogy e papír nemcsak felületén, hanem egész anyagában érzékeny, a kisebb, aprólékos, tehát leginkább felesleges részletek nem fejlődnek ki túlságosan a másolaton.

(Folytatjuk.)

TANYAI POLITIKUSOK

Mérei Emil, Budapest

Különbéféle színezési módszerek a bróm-ezüst eljárásban. VI.

Közli: RÉVÉSZ ZOLTÁN.

Az esztétikai szempontok szemmel tartása mellett, még nagy gond fordítandó arra is, hogy a színezésre szánt bróm-ezüstkép az expozíciótól kezdve egészen a megszáradásig kellő precizitással kezeltesék. Figyelemreméltó ugyanis, hogy a leginkább használt színező-fürdők többé-kevésbé a képet meg is erősítik s így, ha azt nem kellő módon exponáljuk, illetve hívjuk elő, igen gyakran előfordul, hogy a félárnyékok veszendőbe mennek és a finomabb részletek túlságosan befedődnek. A színezésre szánt képet tehát sem túlexponálni, sem túl-erősre előhívni nem szabad. Az előhívást meg kell szakítani akkor, midőn a finomabb részletek és a féltónusok a képen megjelentek.

Az ily módon előhívott képet ezután 5—10 kcm. jégecettel megsavanyított vízbe helyezük, ahol 1—2 percig hagyjuk. Ebben fürdőben az előhívó hatása rögtön megszűnik, míg ha a képet, leöblítés céljából, előhívás után közönséges vízbe helyezük az előhívó bizonyos ideig továbbra is működik.

A fixirnátron-oldatban a kép körülbelül 10 percig marad s miután röviden leöblítettük, 10%-os timsós vízbe teszszük, ahol a papír rétege megcserződik s a további műveletekre sokkal alkalmasabbá válik.

A legnagyobb gond fordítandó azonban a képeknek a nátronból való kimosására, mert a fixirnátronnak legkisebb maradványa is a színezés alkalmával foltokat idéz elő, mely foltok a kép hatását teljesen tönkre tehetik. A nátronból kivett képet tehát folyó-, avagy 8—10-szer váltott vízben alaposan kimossuk

□
□□
□

VIRÁGTANULMÁNY

Robert Esq, London□
□
□□
□
□

Felvétel Voigtländer III. sz. 20 cm-es Kollinear-ral

s a nátron teljes eltávolítása céljából az utolsó mosóvízbe káliumhypermangan-oldatból néhány cseppet öntünk, körülbelül annyit, amíg a víz gyengén rózsaszínűvé válik, de a papírt még sem festi meg. Ez oldatban körülbelül egy percig hagyjuk a képet s utána megint jól leöblítvén, száradás végett szellős helyre szabadon felakasztjuk.

A szűrőpapír alkalmazását a szárításnál lehetőleg mellőzzük, mivel igen gyakran előfordul, hogy a leggondosabb óvatosság mellett is, a szűrőpapírra valamely vegyileg ártalmas anyag került vagy pedig a szűrőpapír vegyileg nem tiszta és e körülmények a színezésnél aztán káros behatással bírnak. (Folytatjuk.)

Egy célszerű sötétkamara.

Irtta: SZTANKOVSKY JÓZSEF, Erdőszentgyörgy.

Kevés kivétellel minden amatőrnél, sőt a szakfényképezőknél is a legalárendeltebb szerepe a laboratóriumnak jut. A legkevesebb gondot erre a helyiségre fordítják, holott tulajdonképpen ennek kellene a legkényelmesebben, legjobban berendezve és — ami a legfőbb, — legtisztábbnak lennie!

Hiszen ha meggondoljuk, hogy tulajdonképpen a fölvelt lemezt, nagyítást itt dolgozzuk ki használható igazi képpé; itt ülünk szemrontó, gyöngye világítás mellett esetleg órákon át. És ha a sötét kamarának kellő szellőztetője

nincsen, úgy ráadásul e dohos levegőjű helyiségben kell még a tüdőnket is rontanunk.

A dohos levegőjű szűk laboratóriumban szinte kín huzamosabb időt tölteni, ami ezenkívül nem csak felületességet, de kárt is von maga után. Nincs kedve az embernek egyes kényesebb művelet végett órákon át benn tartózkodni, inkább félre hajtja az egész lemezt.

Minden amatőrnek, hacsak egy kis kedvvel is dolgozik, legelső gondja legyen egy, — habár kicsike, — de szép laboratóriumot berendezni, ahol lemezeit, vegyszereit, felszerelését és műszereit biztonságban, védve és *rendben* tarthatja, ahol kényelemmel, zavartalanul s *nemcsak éjjel, de a nap bármely szakában is* dolgozhat! *Egy jó laboratórium fél siker!* Ha abban rend és tisztaság van, dolgozni valóságos élvezet.

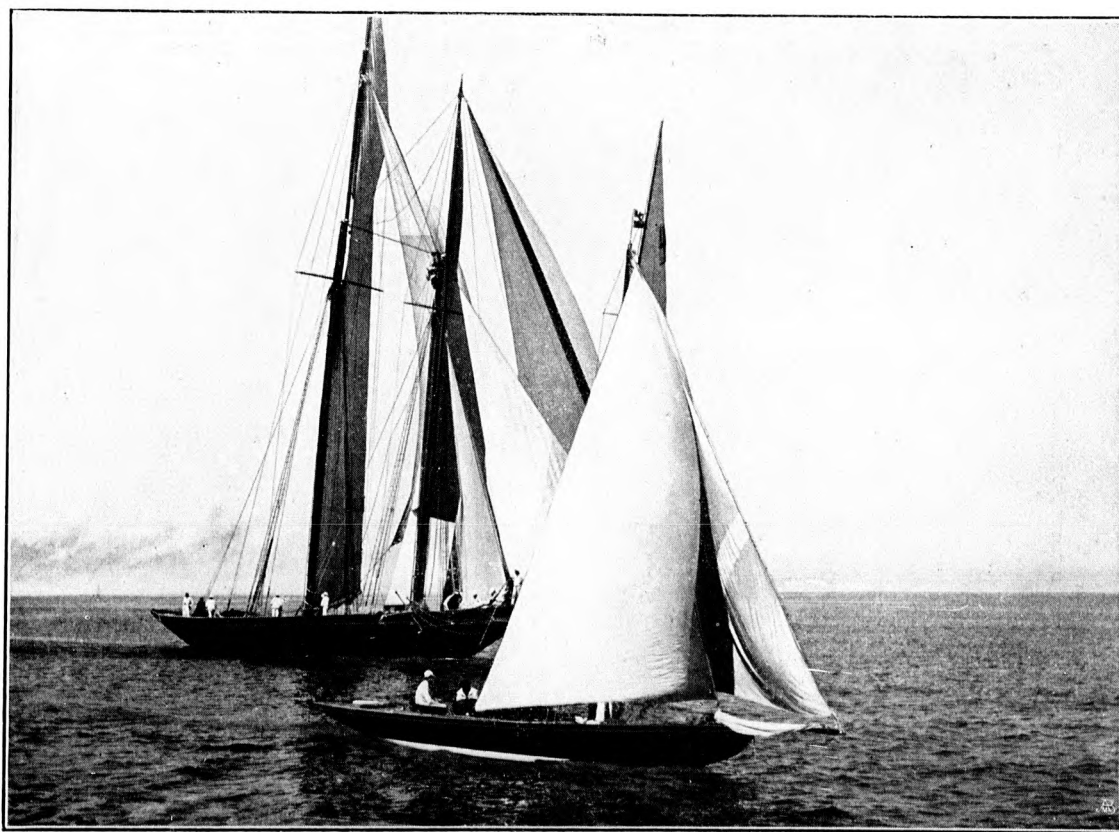
A célszerűen berendezett *sötétkamara egyúttal* mint *nagyító-helyiség* is szolgálhat, amihez a megfelelő nagyító készüléket lécből magunk is elkészíthetjük, miként ezt magam is tettem; továbbá a pozitív művelet minden mozzanatát is itt végezhetjük.

Nagyon sok amatőrnek — ezt tapasztalatból tudom — egyáltalán nincsen sötétkamarája,

hanem erre a célra az est beálltával részben az éléskamarát, részben a lakosztály valamelyik helyiségét használja. Hogyan lehet ilyen körülmények mellett dolgozni, elképzelhető s nem is csoda, ha az illetőknek teljesen elmegy a kedve az amatőrkedéstől, részben mert a vegyszereivel van folytonos konfúzióban, részben mert munkája közben gyakori megzavarásoknak van kitéve. Nem is említem *a sok fátyolt*, ami a leggyakoribb káros eredménye a megfelelő helyiség hiányának.

Ritka kivétellel minden lakosztálynál található egy kisebb helyiség, amely csekély fáradtsággal és *kevés költséggel* önönmagunk által laboratóriummá, még pedig praktikus laboratóriummá átalakítható. Megfelel például a fáskamara, egy elkerített rész a folyosóból, stb.

A legelső s legszükségesebb körülmény, hogy *zárható* legyen és kulcsát magunknál tarthassuk. Én magam is egy lakásra alkalmatlan, kis mellékszobát rendeztem be, még pedig minden segítség és költség nélkül. Ennek rajzát alább közlöm. Nagyon egyszerű, amellet ropant praktikusnak vált be. Benne minden vegyszernek s műszernek fix helye van, benne áll minden s így nem vagyok soha sem kitéve

VITORLÁSOK

Felvétel Voigtländer Kollinear-ral

Robert Esq, London

ZÖLDSÉGES-PIAC A DUNAPARTON

Balogh Rudolf, Budapest

azon eshetőségnek, hogy éppen munkaközben kellene kimennem valamely szükséges segéd-eszközért. Mivel kulcsa nállam van, az elcserélődés, vagy a vegyszerek összekeverődésének lehetősége teljesen ki van zárva.

Ami sötétkamaránk bútorzatát illeti, az sem kerül költségbe, amennyiben nem szükséges oda asztalos által készített állvány, asztal, szék, polc, stb. ezeket egészen jól pótolja egy-egy jól megválasztott és alkalmazott, gyógytárban beszerezhető csinos kisebb-nagyobb postaládácska, egynek kivételével, azaz amelyben az érzékeny lemezeket és papírokat tartjuk. Ezt már asztalossal kell készíttetni és zárral ellátni. A polcokat deszkából egész helyesen elkészíthetjük, úgyszintén az asztalt is; egy ide alkalmas konyhaszék pedig minden háznál található.

Most nézzünk körül házunknál, vajjon melyik kevésbé használt kisebb szoba állhatna rendelkezésünkre, vagy ennek hiányában melyik más helyiséget alkalmazhatnók előnyösen cél-

jainkra. Nem éppen nagyon fontos, de ha a körülmények megengedik lehetőleg úgy válasszuk meg a helyiséget, hogy kijáró ajtaja északnak nézzen, t. i. a nagyítás kivitele végett előnyösebb ez a világítás! Hamár ezzel rendbe jöttünk, először is magát az ajtót reperáljuk ki úgy, hogy az teljesen *fényzáróvá* váljék. Erre a célra legbiztosabb, ha az egész ajtót belülről fekete papírral beragasztjuk s az ajtó pereme körül vastag, fekete posztócsíkot szögezünk, miáltal mindenütt hozzáfekszik az ajtófélfához. Hogy teljesen fényzáróvá lett, arról győződjünk meg s csakis azután folytassuk munkánkat tovább. Az ajtó beállítása után legelső a *világító ablak* beillesztése. Ez mindig az ajtóval szemben lévő oldalon — soha sem más helyen! — legyen elhelyezve. Hogy miért, ennek is megvan a magyarázata. Ugyanis megtörténhetik, hogy vagy a szű, vagy más oknál fogva kis nyílás keletkezik az ajtón, melyen észrevétlenül fény hatol be, ha azonban háttal vagyunk az ajtónak, vagyis az ablak a leírt helyen van, a

NAGYKÖRÖSI GYÜMÖLCSÁRUSOK

Balogh Rudolf, Budapest

behatoló fény addig is, míg véletlenül észre vesszük egyáltalán semmi, vagy csak nagyon elenyésző kárt okozhat lemezünkben. Ha a helyiségen eredetileg más helyen volna az ablak, úgy azt vagy rakjuk be téglával, vagy a (külső-belső) ráma között töltjük ki egy pontosan beleillő, s szalmával vagy fűrészporral töltött zsákkal, ez utóbbi esetben a biztosság kedvéért is okvetlen szükséges, hogy az ablak belső oldalának tábláit, sőt magát az *egész ablakramát is fekete papírral ragasszuk be*. Most győződünk meg ismét arról, hogy teljesen fénymentesen zár-e az ablak, s ugyanakkor az ajtót is megvizsgálhatjuk.

Ezután vágjunk ki az ajtóval szemben levő fal közepén a padozattól számított 80 cm. magasságban egy négyszögletes nyílást, oly módon, hogy a négyzet alsó vonala a padozattól számított 80 cm. magasságba essék. Ebbe vagy magunk készítsünk, vagy készíttessünk egy rámat a *színes üvegek részére*, oly nagyságban, hogy abba olyan négyszögletes üveget tehessünk, mely-

nek minden oldala 25—25 cm. legyen. A ráma külső oldalára egy közönséges ablak-üveget tétessünk, amely csupán a színesek védelmére fog szolgálni. A belső oldalt pedig úgy készítsük el, hogy oda három különálló és egymástól függetlenül mozgatható rámat alkalmazhassunk a különböző színű üvegek részére, oly módon, hogy azok felhúzhatók illetve eltolhatók és helyzetükben megrögzíthetők legyenek. A külső ráma a *legsötétebb sárga*, a középsőbe *rubinvörös*, a belsőbe *homályosfehér* üveg jöjjön. Ez utóbbinak csupán az a szerepe, hogy a nagyon érzékeny lemezek kidolgozásánál lehúzva, oszlatott fényt bocsát be, azaz még a vörös fényt is harmadára legyöngíti, továbbá akkor használjuk, amidőn a kevésbé érzékeny klórezüst papírokkal dolgozunk, s felhúzva a sárga és vörös üvegeket gyöngé, szétszórt fényt akarunk nyerni! A sárga és vörös üvegek használatát együtt, vagy külön-külön a tejüveggel, vagy enélkül, a szükség szabja meg.

Ha az ozobrom-oldat keményen dolgozik, akkor a pigment-képet hagyjuk benne tovább az előírt időtartamnál. Nem ajánlható ez esetben túlhosszú fürösztés sem, mert ezáltal könnyen keletkezhetik fátyol.

Különösen szemmel tartandó a következő:

1 : 5-nél erősebb ozobrom-oldat lágy másolatokat ad, míg gyengébb oldat keménységet okoz.

Kemények a képek az esetben is, ha rövid ideig áztattuk vízben. Ha az ozobrom-kép bármely oknál fogva kemény, akkor tegyük a *brómezüst*-képet 2 percre 1%-os timsó-oldatba csepegtessük le és másoljuk egy pigment-papírra, amelyet előzőleg 2 percig 1:5 arányú ozobrom-oldatba áztattunk. Ugyanezt az eredményt érjük el akkor is, ha 1:6 hígítású ozobrom-oldatot használunk, amelynek minden 100 kcm.-jéhez 5 kcm. 10%-os timsó-oldatot adunk.

Vége.

□ **„Az Amatőr“** terjesztése, súlyának, tekintélyének gyarapítása: **a magyar amatőr-fényképezésnek tett szolgálat.** Ezt megtenni ne mulassza el egyetlen olvasónk se. Kérjük minden kávéházban, olvasóteremben „Az Amatőr“-t és megrendeléseknél a cégekkel való levelezéseknél **hivatkozzunk mindig „Az Amatőr“-re.** Ez nem nagy áldozat, de nagy szolgálat a mi **amatőr-érdekeinknek.** □

AZ ADRIÁN

Harmatzy Loránd, Budapest

A sárga színszűrő.

Irta: FRITZ HANSEN (Berlin).

Meseszép táj kerül el az amatőr szeme előtt. Szinte reszket a vágytól, hogy lemezén megrögzítse. És mégsem teszi. Mert tudja, hogy e sok fény-finomság, a „pleinair“ búbajosan ragyogó és szemkápráztatóan csillogó távlatának minden gyönyöre elvész lemezén. A lehetetlen finomságú, fehér báránnyelű felhőknek, melyek érdekessé és élénkké teszik az égboltozatot, nyoma sem lesz a képen. És a csörgedező patak ezüstös habfodrai egyhangú, fehér folttá értéktelenednek el képünkön. Így aztán szomorúan elgondolkozva áll a szegény amatőr az akarás és tudás között, „sit venia verbo“, szóval megátkozva a kék eget.

Mert vajjon mi is az, ami őt annyira bántja, zavarja? Csupán az a túlsúly a kék sugaraknak, amely a nyári nappól kiárad. Ez az oka annak, hogy minden erősen megvilágított részlet már régen túlon-túl exponált, mielőtt az árnyékrészletek még csak hatni kezdenének is lemezére. Nem használ ez ellen az u. n. szín-érzékeny és egyúttal sárgás-zöld szín iránt is érzékenyített lemez sem, mert mire a zöld erdő, a vörhenyes szikla szemmel láthatólag hatna, addig a többi részletében a lemez rég átlátszatlan és részletet nélkülözővé lenne.

Minthogy tehát semmi sem használ; az ég kékjét kell megsemmisíteni.

És erre is talált már módot H. W. Vogel. Ugyanis rájött arra, hogyha egy a kéket abszorbeáló — elnyelő — anyagon keresztül fotografálnánk, a kék sugarak nem ártanának képünknek. Ilyen anyag a sárga üveg. Hogy milyen sárga, azt a spektral-analízis határozza meg. Ezelőtt sárga üveglemezt csak u. n. futtatással bírtak előállítani, ugyanis átlátszó üveget valami sárga masszával *futtattak be*.

Minthogy a futtatást lehetetlen egyenletes vastagságban végezni, az ilyen üveg nem használható pontos munkákhoz. Már Vogelnek is az volt az ideálja, hogy tömör és teljesen *planparallel* sárga üveglemezt állítsanak elő.

Mivel erre akkoriban még nem voltak képesek, sárga kollodium vagy zselatinréteget vittek reá a tükrüvegre.

Festőanyagul *Vogel* az auranciát ajánlja, de ez piszkos barnás tónusai miatt nem állt meg sokáig. Sokkal inkább elterjedt anyagok az auramín, tartrazin és a különösen e célra gyártott szűrősárga, „*Filtergelb*“.

Azonban az ezekkel festett kollodiumos üveg meg sem közelítette a *Vogel ideálját*, az olyan sárgára festett üveget, mely *előre* megállapított szpektroszkopiai feltételeknek eleget tesz. De a folyton haladó technika ma már ezt a kérdést is megoldotta. *Schott* Jenában *Fraunhoffer* nyomdokain haladva állított először olyan sárga üveglemezt, mely az ég kékjét *tetszés szerint* tompítja. Ilyen lemezeket most a berlini *Goerz* cég hoz forgalomba. A teljesen plánparallel csiszolt lemezek a legkülönbözőbb nűánszokban állíttatnak elő és hármas csoportokban jutnak a piacra. A csoportok úgy vannak beosztva, hogy minden alkalomhoz szükséges előtétünk legyen.

Minthogy optikailag is teljesen tökéletesek, bátran használhatók a lencse előtt és így váltásuk szerfölött egyszerű, ellentétben a régebbi bevont szűrőkkel, melyeket vagy közvetlenül a lencse mögött vagy a lemez előtt kell használni és így a beállítás tetemesen nehezebb. Más előnye a *Goerz*-féle szűrőknek, hogy a fény semmikép sem befolyásolja, míg a kollodiumosokon már aránylag rövid használat után és a fény jelei voltak láthatók.

Minden, ami csak a sárga szűrők használatát még a közel multban is megnehezítette, elesik, ha a Goerz szűrőket használjuk. Tartóságuk szinte határtalan. Kezelésük nagyon egyszerű, a különféle sorozatok pedig lehetővé teszik, hogy nem kell többé tanácstalanul állania az amatőrnek a nyári nap sugaraitól bearanyozott isteni panorama előtt.

Tehát *Vogel* ideálja beteljesedett. A kék ég sem árt már az amatőrnek. Többet igazán nem kívánhatunk.

Urán-másolás.

John Bartlet nevéhez fűződik a már 1854-ben ismert urán-eljárás tökéletesítésének az érdeme. Az előírásai szerint preparált papírok érzékenysége egyenlő a klórbrómezüst (ú. n. gázfény) papírokéval. Az érzékenyítésnél főként arra kell ügyelnünk, hogy az érzékenyítő réteg csak a papír felületén maradjon, tehát ne szívódják át teljesen a struktúrába.

Az érzékenyítés a következő módon történik:

I. A zselatinréteg elkészítése:

8 gr. lágy zselatint oldjunk fel 1 liter 50—55° C. forró vízben. Azután állítsuk elő

4 gr. timsó
1/2 gr. oxálsav és
300 kcm. víz keverékét.

Öntsük össze a két oldatot és adjunk az egészhez még 120 kcm. alkoholt.

A preparálandó papírt tegyük 3 percre az érzékenyítő fürdőbe, azután (szabadon felakasztva) az oldatba, utánna (szabadon felakasztva) szárítsuk meg.

II. Az érzékenyítés.

Ennek a sötétkamrában kell lefolynia. A papírt úsztassuk 3 percig a következő oldat felszínén:

240 gr. desztillált víz
18 gr. ezüstnitrát
135 gr. urannitrát.

A papírt ismét felfüggesztve megszáritjuk és megkezdhetjük a másolást.

Egy normális átlagos fedettségű lemez másolása gázlámpánál 30 másodpercig tart.

A képek előidézésére a következő oldatot használjuk:

300 kcm. víz
30 gr. vasszulfát
15 gr. bórsav
4 gr. kénsav
4 gr. glicin.

A kép azonnal megjelenik és színe az exponálás ideje szerint a barna és barnásfekete színek között változik.

A rögzítés 8%-os timsóoldattal történik.

Végül 15—20 percig folyó-, vagy 3 óráig 1/2 óránként váltott vízben mossuk ki a képet. *K. I.*

□

 □

**Rendeljük meg „Az Amatőr“
régebbi évfolyamait.**

ITATÁS A BALATONBAN

Zboray Aladár, Budapest

Éles képek a negatív üvegoldalról.

Az emulziósoldalról másolt képek élettenségének leginkább nem az az oka, hogy a lemez és papír rétegei nincsenek közvetlen érintkezésben, egymással, — hiszen milyen nagy és éles képeket kapunk vetítéssel, — hanem az, hogy a fénysugarak több oldalról érik a lemezt, aminek viszont az a következménye, hogy a konturok elmosódva jelennek meg. Ha azonban képesek vagyunk a lemezen keresztül kizárólag *egy irányból* bocsátani fényt, akkor az üvegoldaláról is éles képet kaphatunk. Az egész dolognak csakis abban az esetben van praktikus haszna, ha fordított képet akarunk; pl. egyszeri átvitelből akarunk helyes (seitenrichtig) pigment-képet kapni.

Fordított képeket a fentebbiek értelmében a következő módon állíthatunk elő: A lemezt üvegoldalával a papír felé fordítva tesszük a másolókeretbe. A másolás a legcélszerűbben egy nappali nagyítókészülék felhasználásával történik. A másolókeretet állítsuk oda ahová rendszerint a brómezüst-papír szokott kerülni. Állítsuk be pontosan a középre és világítsuk meg éppen úgy, mint a hogy a nagyításoknál szokásos.

Ha nem áll nagyítógép a rendelkezésünkre, akkor tegyük a lemezt és a papírt — ugyanolyan módon, amint az imént a másolókeretbe — lemeztartónkba, a lemeztartót pedig a kameránkba. Exponálásakor tartssuk az objektívet az ég felé.

Az így készült képek a szokottnál valamivel lágyabbak lesznek, de élességükből nem veszítenek.

F. I.

Kérjük t. olvasóinkat, hogy lapunk terjesztésében nekünk segédkezet nyújtani és amatőrismerőseik címét velünk tudatni szíveskedjenek. Mi viszont minden egyes ily címre készséggel küldünk ingyen mutatvány-számot.

≡ FÉNYKÉPEZÉSI ELJÁRÁSOK. ≡

Koncentrált glicin-fejlesztő.

Feloldunk 40 kcm. vízben
 25 gr. nátriumsulfidot
 10 gr. glicint
 és 55 gr. hamuzsirt.

A hamuzsír-hozzáátétel feltétlenül szükséges, mert az oldat — főleg ha meleg — szénsavfejlődés következtében meg bomlik.

Az ily módon összeállított előidéző oldat főelőnye abban nyilvánul, hogy hónapokon keresztül eláll és hatását az esetben sem veszti el, ha színe megváltozik.

Erősítés uránsókkal. Az erősítésnek ezen módja igen kiadós és főleg túlságosan gyenge negatívoknál alkalmazható kitűnő eredménnyel. Hogy az erősítés kellő eredménnyel járjon, azt elsősorban a lemezek alapos fixálásával és kimosásával érhetjük el.

Elkészítjük a következő 3 oldatot:

- I. 10 gr. vörös vérlúgsó
 1000 kcm. deszt. víz.
- II. 10 gr. urannitrát
 1000 kcm. deszt. víz.
- III. jégecet.

Használat előtt ez oldatokat a következő arányban vegyítjük:

- az I. oldatból veszünk 50 kcm.-t,
 a II. „ szintén 50 kcm.-t és ehhez
 a jégecetből 10 kcm.-t adunk.

E keverékben a lemezek vöröses-barna színt nyernek, amely a túlságosan átlátszó részeket kitűnően takarja; túlerősítéstől óvakodnunk kell, mert ezáltal kemény részletek keletkeznek. Hogy az erős barnulást lehetőleg redukáljuk, tegyük a lemezt — anélkül, hogy leöblítsük — 1000 kcm. telített timsó-oldat és 5 kcm. sósav keverékébe; ezt a fürdőt 3—4-szer újítsuk meg. Ezután mossuk ki a lemezt alaposan.

Színező oldat bíborbarna és fekete színű képek készítéséhez. Előállítjuk a következő oldatot:

1000 kcm. víz
 200 gr. fixinátron
 10 gr. ólomnitrát.

Először a fixinátront oldjuk fel, ehhez hozzáadjuk az ólomnitrátot, amelyet előzőleg kevés vízben feloldottunk. Ehhez az oldathoz hozzáadunk 100 kcm.-kint, 5 kcm. (1:100) aranyklorid-oldatot; az arany-oldat előállításához legjobb *barna* aranykloridot használni.

Az arannyal vegyített színező fürdő eléggé tartós és úgy a celloidin, mint albumin-papíroknál kitűnő eredménnyel alkalmazható. Rövidebb kezeléssel vörösesbarna, további behatás útján igen szép lilás-fekete tónusokat érhetünk el.

A platinyomatok. Az előhívásnál erőteljesek, a szárítás után pedig elmosódtak.

Ok: Nem eléggé enyvezett a papíros és így a kép a papírba másolódik.

Lainer a következő oldatot ajánlja:

125 gr. zselatin
1000 kcm. víz
155 gr. poralakú timsó.

A timsót a forró oldatba keverés közben teszszük. Használhatók 1 rész ilyen oldat és 1—2 sr. víz veendő. A száraz platinyomatokat 1—2 percre, a főttebbi forró oldatba teszszük azután hideg vízbe mártjuk és végre megszáritjuk. Ha kissé kékes tónust akarunk, tegyünk a zselatinoldatba néhány csep kékes indigókarmint.

A gumminyomatok érzékenyítő oldatának összeállítása. Az érzékeny réteg összeállításánál 3 oldat szerepel: a gummi-, a festék- és a káliumbikromát-oldat. A különböző színeknél az utóbbi két alkatrész rendszeren egyenlő mennyiségben alkalmazandó, az eltérés csakis a gummioldat mennyiségében mutatkozik. Ajánlhatók — különösen kezdők részére — a következő összeállítások:

1. *Lámpafekete.*

3 kcm. gummioldat
1 „ lámpafekete (1:10)
2—4 „ káliumbikromát (1:10).

2. *Egetett sienna.*

2 kcm. gummioldat
1 „ égetett sienna
2—4 „ káliumbikromát-oldat (1:10).

3. *Porosz-kék.*

3, 5 kcm. gummioldat
1 „ porosz-kék
2—4 „ káliumbikromát-oldat (1:10).

4. *Cinóber.*

2, 5 kcm. gummioldat
1 „ cinóber
2—4 „ káliumbikromát-oldat (1:10).

5. *Indigó.*

3 kcm. gummioldat
1 „ indigó (1:10)
1—4 „ káliumbikromát-oldat (1:10).

6. *Barna-okker.*

3, 5 kcm. gummioldat
1 „ barna-okker (1:10)
2—4 „ káliumbikromát-oldat (1:10).

Az egyes alkatrészek mennyisége hideg vízben való lassú előhíváshoz képest van megállapítva. □

Aktien-Gesellschaft für Anilin-Fabrikation

Photograph. Abteilung

BERLIN S. O. 36

Photograph. Abteilung

Tarka lombú **ŐSZI TÁJKÉPEK** valamint felhőtanulmányokhoz stb. kiválóan alkalmasak:

„Agfa“-Chromo-lemezek

Magas érzékenység: 30° W. = 16/17° Sch. Magas **sárga-** és **zöld-** érzékenység. **Sárga** üveg **nélkül** alkalmazhatók. Kitünő tartósság.

Közelebbit lásd az új

„AGFA“-PHOTO-HANDBUCH-ban

53—65-ik ezer.

Borvörös vászonkötésben. — 120 oldal. — **40 fillér.**

Kapható minden foto-üzletben.

KÜLÖNFÉLÉK.

„N. P. G.”-gyártmányok. A gyártmányainak általánosan elismert kiváló voltáról híres *Neue Photographische Gesellschaft* (Steglitz-Berlin) nemrég kísérletezés és véleményezés céljából beküldötte hozzánk legújabb gyártmányainak egyrészét, amelyek jórészt a cég által már rövidebb idő előtt forgalomba hozott foto-cikkek javított kiadásai.

E javított kiadású gyártmányok közül első sorban a *Hemera-kazettáról* kell számot adnunk, amely az amatőrök részére nagy nyereséget jelent. Rövid idővel ezelőtt forgalomba kerültek már síkfilmekkel töltött papírkazetták, amelyek annak idején nem bizonyultak hosszú életűeknek, mert egyszeri használat után értéktelenné váltak. Az a papírkazetta, amelyet „*Hemera*” név alatt hoz most forgalomba a kiváló cég, bármeddig használható, tehát igen sokszor utántölthető, mielőtt teljesen használhatatlanná válna. Mint ilyen, elvitázhatatlan nyereséget jelent nekünk, amatőröknek, akik kirándulásaink vagy nagyobb utazásaink alkalmával kényelmesen magunknál hordhatunk akár néhány tucat ilyen kazettát, amelyek a könnyű filmekkel megtöltve összesen nem tesznek ki olyan nagy súlyt, mint a fából vagy fémből ké-

szült lemeztartók. Újítás a tartósabbá tételen kívül a Hemera-kazetták az a berendezése is, hogy akár síkfilmet, vagy negatívpapírt is befogadhatnak. Legalkalmasabb természetesen a síkfilm.

A cég által most újonnan bevezetett „N. P. G.” *síkfilmek* öntése egyenletes és tiszta, érzékenysége pedig — a felvételnél gyakran igen fontos szerepet játszó sárga és zöld színek iránt az azelőttieket jóval felülmulja tehát nagy haladást jelent. A kitünő *kartonvastagságú*, celluloid alapú filmek természetesen nemcsak papírkazettában, hanem *bármely fa- vagy fémkazettába* is betehetők, de csak külön e célra szolgáló betétekkel, mert a fa és egyik-másik fémkazettában alkalmazott rúgók a ruganyos filmet egyenlőtlenül felfnyomva, nem szoríthatják meg kellőleg. A cég mindjárt ilyen kazetta-betéteket is kereskedelembé bocsátott, könnyű és olcsó fekete bádoglemezek alakjában, amelyek két oldalt és alul egy kissé be vannak hajtvva és amelyekbe a filmet betéve, egyszerűen be kell tolni a kazettába ezzel együtt. A sík filmek kitünő tulajdonságai az „N. P. G.” tekercs-filmeket is jellemzik, amelyek szintén igen jó minőségűek.

Ujdonságot képeznek az „N. P. G. önszínző-

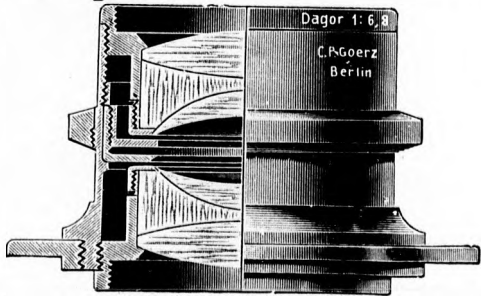
Goerz kettős anasztigmat DAGOR

III. sorozat.

1:6,8.

Fényerős univerzális objektív

arckép-, csoport-, pillanat-, táj-, épület- és interieur-felvételekhez a legrövidebb megvilágítás mellett.

A legnagyobb nyílás alkalmazása mellett 70° szögű kiterjedésben, kisebb diafragmák mellett pedig 90°-os tágszög (Weitwinkel) felvételek készíthetők vele.

A hátsó lencse egyedül mint ÖNÁLLÓ objektív használható és gyutávo! csaknem kétszer akkora, mint az egész lencserendszernek.

☞ **Speciális kimerítő leírások ingyen és bérmentve.** ☜

Főárjegyzék objektívekről (kettős anasztigmatokról: Dagor, Celor, Syntor, Alethar, Hypergon, Lynkeioskopokról), továbbá gépek (Goerz-Anschütz-Klapp-kamarák, Photo-Stereos-Binocles-ről, pillanatzárakról, »Trieder-Binocles«-ről, prizma-távcsövekről stb.) kívánatra ingyen és bérmentve.

Kaphatók az összes foto-üzletekben vagy közvetlenül a gyárnál:

OPTISCHE ANSTALT **C. P. GOERZ** AKTIEN-GESELLSCH.
BERLIN-FRIEDENAU 19
 LONDON PARIS NEW-YORK CHICAGO

papírok is, amelyek a közönséges celloidin-papírt nemcsak hogy helyettesítik, de sok tekintetben felül is múlják. A színező-anyag e papírnál a fényérzékeny emulzió-rétegbe van vegyítve, úgy hogy a másolás után csak tiszta vízben és utána sósfürdőben kell kimosni (kiklórozni), színezni a nyomatot. Végül gyenge fixálónátron-oldatban rögzítünk. De csak ez utóbbinak alkalmazásával is szép tónusokat érhetünk el. Minthogy az eredmény kifogástalannak mondható és az így kezelt nyomatok tartósaknak is mutatkoznak, a jeles cég ez újonnan bevezetett gyártmányát legjobb lelkiismerettel ajánlhatjuk minden olvasónknak.

A másolásnál támadó barna foltok. Gyakran megesik, hogy lakkozatlan lemezeinken sárga foltok támadnak; ez voltaképpen azáltal történik, hogy az albumin, illetve celloidin-papír rétegében lévő ezüst-nitrát, a lemez zselatinrétegébe jut. Főleg akkor tűnik szembe ez a jelenség, ha a lemez megőrzésének a helye és a másolókeret között nagy a hőkülömbözet; ha télen a jéghideg lemezt a meleg másolókeretbe tesszük, akkor néhány pillanat múlva észreveszünk, hogy a lemez üvegoldalára pára csapódott le. Ugyanilyen páralecsapódás történik a negatív réteges oldalán is és az így támadó nedvesség okozza a káros hatású barna foltokat. Ezt elkerülhetjük azáltal, hogy másolás előtt a lemezeket felmelegítjük.

A sárgásbarna ezüstfoltokat legjobban erősen savanyított fixálóoldattal távolíthatjuk el. Amint eltűnnek a foltok, a lemezt kiöblíthetjük.

Előhívás két tálban. Nagyobb számú képek előhívásánál ajánlatos két tálban végezni a fejlesztést. Az egyik tálban levő oldat alkália tartalma legyen kisebb, a másik tálban levőé pedig nagyobb. Az első oldat erőt ad, a másik viszont részletekhez juttat. Ez a módszer egyébként túlexponált lemezeknél alkalmazható kitünő eredményvel.

Ipari hír. Mióta egész Európában, kiváltképen pedig Németországban a foto-ipar oly óriási mérv-föllendült, mindinkább merülnek fel szociális reformok és kérdések. Az alkalmazottaknak például ezen iparágban is szokás hosszabb-rövidebb szabadságot adni. E téren is a berlini *C. P. Goerz* cég jár jó példával elő, mert itt már évek óta kap minden alkalmazott, kezdve az igazgatón a legutolsó inasgyerekig is, meghatározott szabadságot és természetesen fizetését is ezen időre.

Idén az összes, számszerint 1500 alkalmazott egy heti szabadságban részesül (szept. 22—29.) és ezen idő alatt az összes munkálatok szünetelnek.

Művészi nagytításokat készít az „Amatőr-Fotolaboratórium és Nagytítási Vállalat”.

A Rembrandtpapir

a leggyengébb (FLAU), sőt a teljesen hasznavehetetlennek látszó negatívokról is a legbrilliansabb lenyomatokat adja ::

Háromféle keménységi fokozatban fénytelen és fényes felülettel készülnek a ::

Rembrandt-levelezőlapok

Fabrik photograph. Papiere, Trockenplatten
:: und patent. Specialapparate ::

FERDINAND HRDLIČZKA

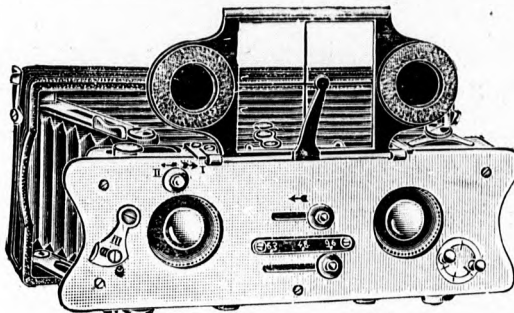
♥ WIEN, XVI/2., Lerchenfeldergürtel 9—11. Herbststrasse 1. ♥

Helyreigazítás. Lapunk 14-ik számában a „Fényképezési eljárások“ című rovatban „Túl- és alexponált lemezek előhívásának új módszere“ címmel tévesen közöltük a *Joanovich* Pál dr. osztott előhívásának *kitünő, de éppenséggel nem új* módszerét. Mert hogy nem új e módszer, azt kétségtelenné teszi azon körülmény, hogy a jeles *magyar* feltaláló már 4—5 évvel ezelőtt ismertette ez eljárását nemcsak a budapesti Photo-Clubban, hanem „Az Amatőr“ hasábjain is. A tévedés tehát abban van, hogy nem emeltük ki kellőképpen azt a körülményt, hogy a külföldi lapokat még csak most járja be a „*Jopa — Jo(anovich Pa(l) — osztott eljárásának híre, holott arról mi már évekkal ezelőtt számoltunk be olvasóinknak. Nehogy tehát azt higgye a mi, most — bel- és külföldön egyaránt oly sok dicséretben és elismerésben részesülő — kitünő amatőr- és munkatársunk, hogy „nemo profeta in patria (!)“ . . . szükségesnek tartottuk e ténybeli helyreigazítást is. De azért is, nehogy — mint oly sok jó találmányunkat, — ezt is ellopja tőlünk a külföld. Ennek leszögezésére tehát prioritásunk (elsőbbségünk) megóvása céljából is szükség volt.*

A helyreigazításunk *másik* része magára *az eljárásra* vonatkozik. Ugyanis a metol-hydrochinonban való $\frac{1}{2}$ percnyi fürösztés után nemcsak, hogy nem szabad jól leöblíteni a lemezt, de *sehogy sem szabad*

Dr. Krügener Plastoskop-ja

Legújabb stereo-kamara 45×107 lemezek és tekereskazettával 4×5 cm-es filmekhez.

Méret csak:
2×5, 8×12,
8 cm.

Súlya csak:
kb. 300 gr.

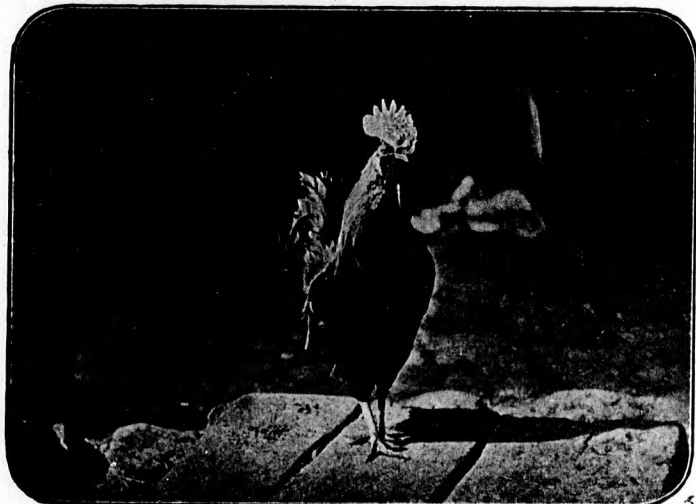
A plastoskop a legcélszerűbb amatőr-kamara.

1. mert nagyon kicsire rakható össze és a felvételhez azonnal kész.
2. mert oly stereoskop-képeket ad, melyek a felvett tárgyról igazán természetes benyomást keltenek.
3. mert azt az illuziót kelti, mintha minden a **természetes nagyságban** terülne el szemünk előtt, minthogy zárt stereoskopszekrényben szemléljük, minél fogva semmiféle, az összehasonlításra készítő tárgyat mellette nem látunk. A stereoskop-képek kis méretei tehát fel sem tűnnek.

Kérjünk különleges árjegyzéket a plastoskopról. A „DELTA“-kamarákról a 83. sz. díszárjegyzéket. Vegyi szerekre az „F“ jelzésű különleges árjegyzéket.

Valamennyit ingyen és bérmentve küldi:

Dr. R KRÜGENER Frankfurt a/M.
Vezérképviselő Magyarország-Ausztria részére:
Commanit Gesellschaft Rudolf Wollner & Cie Wien IX/1.
Schulz-Strassnitzki-Gasse 12.

FELVÉTEL □ □ □ □ □ □ □ □

VOIGTLÄNDER Tükör-Reflex-Kamarával

és

18 cm.-es **Heliarral** 1:4,5 nyílással.

□ A kép felhúzott kazetta mellett megfigyelhető a megvilágítás pillanatáig. □

A kamarát 9×12 cm. és 12×16.½ cm.-es méretben szállítjuk

Kérjen **208. számú** kimerítő árjegyzéket ingyen és bérmentve

Voigtländer & Sohn Aktiengesellschaft

Optische und mechanische Werkstätte

WIEN, IX/3. Währingerstrasse 14.

a lemezt leöblíteni! Hiszen ezáltal kimosódnék a rétegből a reducens s akkor az alkáli sem hatna. Tehát a felesleges reducens (előhívó)-oldat csak lecsepegtetendő (nem lemosandó) s úgy teendő a hamuzsír-oldatba. Ez eljárást néhány külföldi lap tévesen hozta és így került az első, — régebbi helyes közlemény után, a második — helytelenül lapunkba. Még csak annyit, hogy a külföldön egyébként a legnagyobb fotoművészek kísérleteztek vele és ma már igen sokan kizárólag a magyar „Jopa” osztott eljárással hívják elő lemezeiket. K. A. dr.

Pompás kamarák. A nagy hírű drezdai *Heinrich Ernemann A.-G.* cég, miként lapunk mai számának hirdetésében is olvashatjuk, a porosz-sziléziai Görlitzben is bir egy nagy fotoipari teleppel, mely azelőtt az *Ernst Herbst & Firl* cég alatt örvendett kitünő hírnévnek a foto-körökben. Most e cég egy egész sereg pompás újabb kamaráját mutatja a szakköröknek abban a díszes árjegyzékben, melyet szerkesztőségünknek is megküldött. Ez a díszes árjegyzék úgy tartalmával, mint kivitelével oly meglepő, hogy azzal még bővebben akarván foglalkozni, helyszűke miatt egyelőre csak annyit jegyzünk meg róla, hogy a cég Görlitzből olvasóinknak — természetesen lapunkra való hivatkozása esetén — teljesen díjtalanul küldi szét e pompásárjegyzékét. □

Nettel

ideális kamarája minden komoly amatőrnek és szakfényképésznek; kitünő szerkezet.
 •• Elegáns kivitel. ••

Szállítható az összes szokásos méretekből, valamint 9×14 cm. és 10×15 cm.-esben is
 •• mint tekercs és panoráma-kamara. ••

Érdekes árjegyzék ingyen és bérmentve!
Camerawerk Sontheim 83
 •• am NECKAR. ••

SCHWERTER-CELLOIDIN-PAPIROK

a Vereinigten Fabriken photographischer, Papiere, Dresden gyártmánya

A Schwert-Celluloidin-papíros egyenletességénél, tartósságánál és abszolút megbízhatóságánál fogva a leg szeleesebb körökben kedvelt és előnyben részesül.

Félcsoomagolás K. —.55, egész csomagolás K I.— csomagonként. Az árak a fényes, pensée, rózsaszín, úgy mint a fénytelen-celloidin-papírosokra, színező-rögzítő fürdőkre, a Schwert-fénytelen-papírokra és platinszínező fürdőkre (csak egész csomagolás) teljesen egyenlők.

Kérjék a Schwert-papírokat az összes foto-kereskedésekben s a hol nem kapható, forduljanak a

Magyar-osztrák vezérképviselőkhöz:

Commandit-Gesellschaft Rudolf Wollner & Cie.
 Photographische Industrie,
 Wien IX/1., Schul-Strassnitzgasse 12.

A ki Schwert-papírokkal csak egyszer is kísérletezett, azontúl kizárólag csakis ezzel dolgozik!
 Árjegyzék ingyen és bérmentve!

SCHWERTER-PAPIERE

UTÖRŐ

♥ MAGYAR ♥
 FOTOIPARI
 SZAKÜZLET

BUDAPEST
 V., Dorottya-u. 11.

Dúsan felszerelt raktár különösen magyar gyártmányú fényképezési cikkekben és az összes a fényképezéshez szükséges kellékekben. Mindennemű fényképezési munkát jutányos áron elvállalunk. Sötét-kamra amatőröknek díjmentesen áll rendelkezésre.

ÁRJEGYZÉK ingyen és bérmentve.

== SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET. ==

A Magyar Színház új évadja — *Beőthy* László igazgatása alatt — 1907. október hó 11-én indul meg. Az új vezetőség a színház eddigi műfaja helyett a drámát óhajtja kultiválni, ennek a szónak a legnemesebb és legváltozatosabb értelmében. A tragédiától a bohózatig mindennek helye lesz ez új szezontól kezdve a Magyar Színház színpadán. Csak értékes és érdekes is legyen, amit előadnak!

Hogy közelebb jusson ehhez a célhoz, hogy a közönségnek minél nagyobb tömegét nyerje meg magának és vállalatának, az igazgatóság minden héten három olcsó, félárú előadást rendez: hétfőn este, pénteken este és vasárnap délután.

Vasúti várótermek művészi díszítése. A dán országgyűlés nemrég felhatalmazta a közmunkák miniszterét, hogy évente 15.000 koronát fordítson a dán államvasutak várótermeinek művészi díszítésére. A várótermek és folyosó falaira művészi fénynyomatok, színes könyvnyomatok, rézkarcok, *művészi fényképek* és más műtárgyak kerülnek ezentúl. Megszűnik tehát Dániában az a rettenetes plakát-tömeg, mely unalmas egyformaságával és gyakran még ízléstelenségeivel is bennünket állomásról-állomásra üldöz. Olyan ötlet ez, amit idehaza is meg lehetne, — sőt meg kellene — valósítani. □

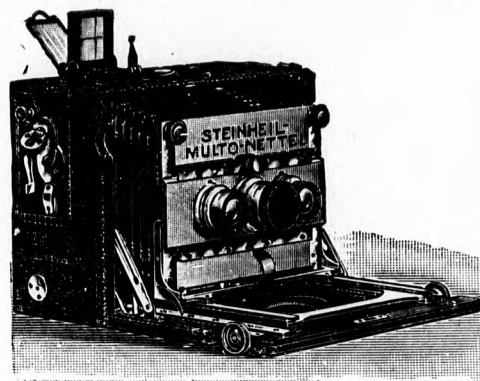
C. A. STEINHEIL SOEHNE

optisch-astronomische Werkstätte

Alapított 1855.

MÜNCHEN

Alapított 1855.

A MULTO- NETTEL

univerzális-
fényképező-
gép redőny-
zárral.

Normális-felvételekhez
Széleslátású (Weitwinkel)
felvételekhez

Longfocus-
Orthostereo-
és Tele (táv-)

”
”
”

9×14 cm.
(levelező-lap
alak)

3 Orthostigmattal 1:6,8 egy objektív deszkán alkalmazható hat gyújtávolsággal (9—26 cm.).

A legújabb kamara-árjegyzék most jelent meg. (Ingyen!)

➡ Árjegyzékeket kívánatra **közvetlenül a gyár** is küld, de kaphatók minden foto-üzletben is. ➡

Védjegy.

Globus Kamarak

Védjegy.

Modell A, F és G ideáljai

minden művészatörnek és
szakfényképésznek és mester-
művei a kamaraépítésnek :: ::

Speciális és nagy árjegyzékek
ingyen és bérmentve :: ::

A kamara-építésnek legnagyobb és leg-
jelentékenyebb speciális gyára :: ::

Heinrich Ernemann A. G. vorm.

Herbst & Firl, Görlitz 108.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Többeknek. A fényképezés legnagyobb ilusztrált magyar szakkönyvét Szeghalmi Gyula írta. Kapható Tisza Testvérek-nél Budapest, II., Fő-utca 12. Ára füzve 6 korona.

M. E. gyáros Budapest. Magyaros tárgyú képeit örömmel vettük, élvezettel szemléltük és azzal a jóleső érzéssel adtuk ki, hogy tanításaink nem voltak hiábavalók. Szívesen látnók, ha a Balogh Rudolf és az Ön csapásán minél számosabb magyar amatőr haladna és minél több utánzójuk akadna.

A.-y F.-a úrnő Abbázia. Felvilágosító levelünket és a filmeket megkapta-e? Válaszát várjuk.

K. M. úrnő Budapest. A beküldött képek közül a „Kutyafej” és a „Varróasztalkánál” címűek igen sikerültek. Ki fogjuk adni őket.

V. Gy. gyógyszerész Szt.-Gotthárd. Kérünk több más képet kiválasztás céljából.

F. D. dr. orvos Budapest. Az „Amatőr-Foto-Laboratorium és Nagyító-Vállalat”-ban teljesen megbízhatik. A címét lapunk hirdetési rovatában találja.

Főszerkesztő és kiadótulajdonos: KOHLMAN ARTÚR dr.

Főmunkatárs: SZTANKOVSKY JÓZSEF, Erdőszentgyörgy.

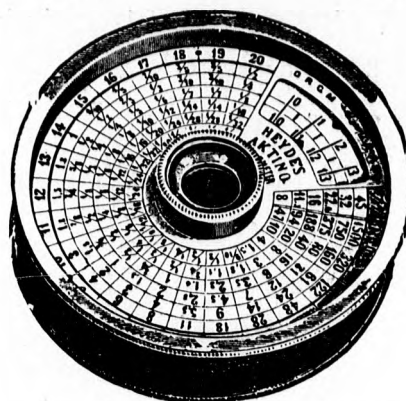
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest VII., Király-utca 89. Telefon 94—49.
Nyomda: „Pátria” részv.-társaság, Budapest, IX., Üllői-út 25. (Köztelek.)

Felhívjuk t. olvasóink figyelmét arra, hogy

**Tóth Ignác özvegyének
DOHÁNYTŐZSDÉJE**

Budapest, VI., Andrásy-út 2. szám alatt van.

E jószág valóságos jótétemény.

Igy nyilatkozik egy évek hosszú sora óta dolgozó és tapasztalt amatőr a Heyde Actino-Photometerjéről.

**Heyde Aktino
Photometer-je**

az egyetlen használható világítás-mérő, mert a fénynek nemcsak optikai de aktinikus hatását is méri és ezért:

I. modell magnaliumból .. .. K 20.—

II. „ sárga rézből nikkelezve „ 12.50
mindkettő alkalmas arckép, tájkép és interieur-felvételekre stb.

III. modell magnaliumból .. .. „ 22.—

Hőfelvételekhez, jégfelvételekhez (gletscher) hegyi- és távfelvételekhez sárga üveggel, vagy anélkül, egyúttal sárszinszűrők vizsgálatára is alkalmas.

Minden jobb fotoüzletben vagy a magyarországi ausztriai egyedárusítónál kapható.

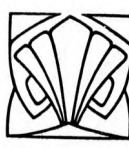

CARL SEIB Wien, I., Grillparzerstrasse 5.

A foto-sport tenyérnyi kis képekkel is beéri,
Am a művész képeivel szobafalát díszíti
S mert a jó felvételnek szépségét csak a művészi
Nagyítás, izléses keret képes jól kiemelni.
Szép lemezét, filmjeit, ha kívánja nagyítani,
Ha rá nem ér, hozzá nem ért, vagy a hely nem engedi:
Ne sajnáljon néhány kis sort prospektusért megírni.

Budapest, 1907 szeptember havában.

Amatőr-Foto-Laboratorium és Nagyítási Vállalat.
VII. ker., Király-utca 89. szám.
Telefon 94—49.

Trapp & Münch

MATT-ALBUMIN művésznyomat papirjai

Legteljesebb pótlása a platinnak és pigmentnek. . . . A legkiválóbb szakférfiak ismételt elismerő nyilatkozatokkal bizonyítják.
Egyszerű eszközökkel művésziesen előkelő hatás.

Rives-papir, 12, 15 és 18 kiló
Gravure-Karton sima, fehér- és chamois durva, fehér és chamois, extra durva, fehér
Bütten-papiros, fehér és chamois
Bütten-Karton, fehér

„Rasterkorn” (vásznonrovátkás)-papiros, fehér
Empire-Karton, sima és durva, fehér és chamois
Japán-papiros Perscheid szerint.
Levelező-lapok sima és durva, fehér és chamois.

**Tömény arany- és platinfüzdők, színező- (színes) füzdők.
Modern színű alátét- és közbetét-papirok, préselő rámpák.**

Mintacsomag (összeválogatva) bérmentve 1 márkáért. — Kimerítő árjegyzék ingyen és bérmentve. — Kapható a fotoüzletekben vagy közvetlenül is.

TRAPP & MÜNCH's Fabrik in Friedberg (Hessen).

Ved. e. 37